

10/380

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

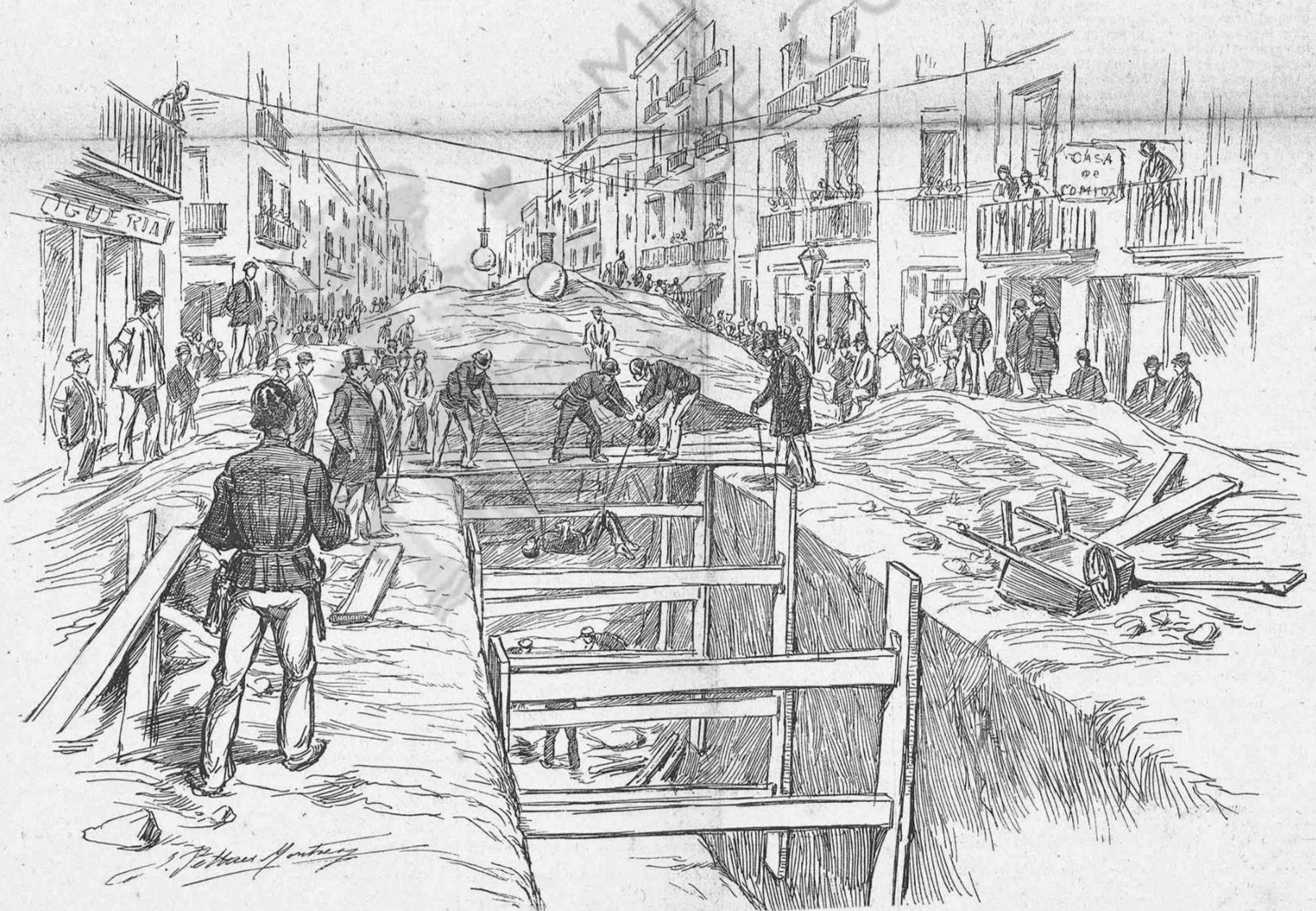
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba y Puerto-Rico. 2.—Estranger, 2'50

LA CATÁSTROFE DE GRACIA.—ELS MÁRTIRS DEL TRABALL

(Apunte del natural de J. Pellicer Montseny.)

Extracció dels cadàvers del fons de la cloaca.—Los quatre cadàvers, tal com quedaren depositats en l' Hospital de Gracia.

Lo present número ha passat per la censura de la autoritat militar.

ELS MARTIRS DEL TRABALL

L'ensolciament ocorregut en lo Carrer Major de Gràcia, ahont ja fa prop de un any que s'està construint una colectorà, ha vingut a posar en evidència una vegada més, la trista condició de molts treballadors reduïts a guanyar-se 'i pá ab perill imminent de la seva vida.

Totas las obras públics se treuen a subasta: 'ls que tenen la sort ó l'habilitat de férselas adjudicar, s'entenen ab subarrendataris ó *destajistas* que mediant una prima s'encarregan d'executarlas. Y en busca de un guany pels primers y per ells, no reparan aquests en abusar del intel·ligent obrer, ja escatimantli 'l salari, ó bé efectuant las obras temerariament y sense pendre aquelles precaucions que aconsella la previsió y la humanitat.

Els puntals y 'ls taulons per acodolar una vall costan diners; en cambi la vida dels pobres, en lo nostre país, no costa un céntim.

L'ensolciament de Gràcia es la repetició encare que agravada de altres accidents ocorreguts en la mateixa colectorà, en la cloaca del carrer de Balme y en altres obras públics del mateix gènere. Si hi hagués a Espanya una llei qu'exigís las degudas responsabilitats y quantiosas indemnizacions en favor de las víctimas del treball als patrons y empressaris, no hi ha dubte que aquests obrarian ab major cautela. Atacantlos la butxaca qu'es la seva entranya mes sensible, de segur que serian mes cautes, pel compte que 'ls tindria.

S'acostava l'hora de dinar, y 'ls treballadors de la colectorà anavan enfondint lo terreno, passantse 'ls cabassos de terra qu'eran buidats al peu mateix de la vall.

Dias enera s'havia mudat de lloch una gran canonada conductora de l'aygua de Dos-ríus, colocantse paralelament a la vall ó foso de la colectorà. Siga que aquest trasllado s'efectués de una manera imperfecta; siga que s'escapés certa quantitat d'aygua que anés estovant el terreno; siga que 'l pis de la terra extreta gravités sobre 'ls marges de la vall, y sempre careixent aquests dels acodolaments indispensables, el fet es que tot de un plegat una gran massa de terra s'ensolcià al mateix temps que s'trencava la canonada de Dos-ríus, y una gran quantitat d'aygua queya sobre la terra despresa convertintla en una extensió de fanch.

Un crit d'horror sortí de aquella fossa. Els treballadors que pogueren escapar fugiren esparverats, no sense sufrir alguns llessions de alguna importància. Sobre 'l llot del fondo s'hi veyan gorras y altres prendas d'us dels obrers. Alguns de aquests restavan sepultats sota l'ensolciada.

Al principi no se sabia quants: se parlava de deu ó dotze. En la impossibilitat de prestarlos auxili immediat, per efecte del fanch y del aygua y pel temor fundat en nous desprendiments, fou necessari esperar lo concurs dels bombers y de las brigadas municipals. Es indescriptible l'escena de desolació que presenciaren los vehins del carrer Major immediats al lloch de la desgracia.

Se contava de uns treballadors que havent notat aquell mateix matí alguns indicis de lo que havia de succehir, se queixaren al empressari ó capatás, el qual els feu de resposta:— Qui no vulga treballar que plegui.

Els que plegaren, donantse per despedits perdían el pá pero a lo menos salvavan la vida.

Los traballs de salvament exigiren moltes precaucions, a fi d'evitar novas desgracias.

Se procedí per fi al desenterrament de las víctimas qu'eran issadas, y tretas al plá del carrer, a mida que anavan descubrintse.

Els morts sigueren quatre, nomenats Domingo Navas, Bartomeu Ascaro, Florenci León y Andreu Gasset, argonesos los tres primers y catalá 'l últim. Lo seu aspecte inspirava verdader condol. Soldats del exèrcit del treball trobaren la

mort mes trista allà ahont havían anat a buscar el pá per ells y per sas pobras familias.

Entre 'ls vehins del carrer Major, s'obri una subscripció per afavorir als sers que ab la mort de aquells infelissos quedaren sense amparo.

Al dia següent s'efectuá 'l seu enterro, ab certa solemnitat y pompa. Sigueren conduhits al cementiri com a senyors els que havían sucumbit com a pobres proletaris. Mes hauria valgut que 'ls empressaris de la colectorà haguessen gastat en evitar la desgracia, la suma que invertiren en l'enterro de las pobras víctimas.

Perque es molt trist—repetim—que s'exploti tan inconsideradament la vida dels pobres. Si la corporació municipal, en las obras públics que dona per subasta, s' reservés un dret permanent de inspecció, baldant a multas als empressaris que faltessin a sos debers, cumpliria un deber de humanitat y de justicia.

Però lo millor seria que l'Estat dictés una llei de protecció a la salut y a la vida de las classes obreras, determinant en ella 'l dret dels perjudicats y de sas familias, a percibir fortes indemnizacions per las desgracias ocorregudas a causa de la falta de imprevisió y de las imprudencias dels patrons y empressaris sense conciencia.

PEP SISTACHS.

INCONSECUENCIA

Catorze mil fills d'Espanya gemegan allà a las Indias, presoners del Aguinaldo, Dictador de Filipinas. Prou ens disgusta y ens crema el tracte de que son víctimas, y fins malehim al déspota que 'ls té esclaus y 'ls martiritza; pro un cop el Nadal s'acosta tots els agravis s'olvidan, y a pesar de que es un bréto y un bribó que s'pert de vista, per las ciutats y pels pobles de la mateixa Peninsula ¡no n'hi han poch de partidaris de l'Aguinaldo aquests días!

FOLLET.

A pau está firmada. L'expoliació consentida. Espanya ha sortit del embull ab las mans al cap. Ja 'ls comissionats que 'l govern va enviar a París baix la presidencia del matador de Meo, poden regressar satisfets de la seva obra.

Perque no sé si saben qu'en Montero Ríos en vigílias de la firma va mostrarse molt enérgich, pronunciant un discurs en espanyol, que 'ls comissionats yankees van escoltar tan impassibles com las caderas de la sala. Naturalment, ni ells ni las caderas, ne van entendre una paraula.

Las energías del gran canonista gallego no van ser obstacle perque 'l día mateix de la firma permetés que

la comissió espanyola sigués retratada formant grupo ab la comissió americana.

Ni van serho tampoch, perque 'ls uns y 'ls altres, mentres esperavan que quedessin llestas las copias del tractat prenguessin un té en dolça y amigable companyia.

La fotografia será un retrato de la figura externa dels comissionats espanyols. Y 'l té un altre retrato... de la seva enteresa de carácter.

Res mes injust que dir lo qu'están repetint cada día 'ls ministerials, al afirmar que la responsabilitat de la guerra alcansa a tothom, desde 'l moment que tothom la demanava.

Encare que sigués aixís fora sempre necessari tenir en compte que 'ls que ofesos en la dignitat de la nació demanavan que s'apelés a las armas, may podían creure qu'Espanya estigués totalment desarmada. Grans sacrificis havia fet el país per contar ab tots los elements indispensables. No havia regatejat may ni la seva sanch, ni 'ls seus diners.

¿De qui es donchs la responsabilitat? ¿Del país que doná generosament tot lo que li exigiren, ó dels mals governs que tan malament van emplearho? ¿Dels generosos ó dels despilfarradors?

Aquí y en lloch mes es ahont ha de anarse a buscar el principi de la responsabilitat.

Aquesta toca de plé als governs que per no confessar el mal us que havían fet dels immensos sacrificis del país, van llansarse a la mes insensata de las aventuras. Per tapar una falta van cometre un crim.

¿Y qué va ser la guerra confiada a la seva direcció exclusiva? Un vergonyós simulacre... una tétrica imitació de las trampas electorals al us, saldada ab la perdua de las esquadras, ab lo sacrifici de milers de vidas; ab l'abandono de un vast imperi colonial y ab l'aniquilament complet de la dignitat de la patria.

La responsabilitat no emana de las tendencias en pro de la guerra, sino de la manera com la guerra va ferse.

Cohibit per la censura y en la impossibilitat d'exposar ideas propias, acudo a la secció telegráfica dels periódichs locals, y dich ab un d'ells:

«El *Nuevo País* se congratula de que no sigan solament els periódichs republicans els que atxacan al régimen, l'infornuni actual.

»Agrega la premsa monárquica que 'l fiel de la balansa es la monarquía, y que si s'inclina envers els antichs polítichs, el régimen fracassará.»

Estich enterament conforme ab lo que manifesta *El Liberal* de Madrid, segons un telegrama autorisat per la censura:

«Es necessari—diu—fer cara ab decisió y energia als mals que 'ns afligeixen. *El que no s'atreveixi a verificarho en aquesta forma, que s'aparti d'entremitj, que no siga un destorp.*

»En un Parlament nacional se troba 'l remey de salvació. Tenim un sufragi universal encare no practicat en forma sincera, y qu'es per de contat un'arma qu'esgrimida ab fé, decisió y acert, donaria sens dubte resultats excelents, y *qui sab si 'ls que s'apeteixen.*»

Consti que sempre hem dit nosaltres lo mateix. Aquest es el camí recte, 'l bon camí que han de seguir tots els amants de la llibertat y de la patria. Sempre, pero mes en los moments crítichs qu'estém atra-

L'AJUDA DEL DIABLE

L'ministre estava verdaderament aterrat. Era impossible donar un pas més. O declarar-se en quiebra, ó fer una esmotxada tan gran, que per realisar-la s'necessitava una força qu'ell coneixia no tenir.

Al país no se li podían demanar més sacrificis. Es dir, demanarl'ho si, pero l'infelis no estava en el cas de ferlos. Agotat per las contribucions ordinarias, extraordinarias, suplementarias y arbitrarias; aturadit per las pallissas rebudas; escolat per la crisis agrícola, la paralisació del treball y la perdua dels mercats geom atrevirse ningú a exigirli un nou esforç, que per petit que fos havia de deixarlo al siti?

—No sé pas qué fer—murmurava 'l ministre, plantat com una estàtua al mitj del seu despaig:— la situació no té sortida. La terra no 'm pot donar més de lo que m'ha donat; del cel, a jutjar pel poch éxit de las nostras plegarias, no hi ha qu'esperarne gran cosa... A no ser que m'ajudi 'l diable...

Apenas acabava de pronunciar aquestas paraulas, lo ministre sentí un soroll darrera d'ell, 's girá y ¡oh sorpresa! era 'l diable en persona.

—¿Tú aquí?

—Si: hi sentit que m'anomenavas y he pensat: Potser te necessita.

—Necessitarte, ja ho crech que sí: lo que hi ha que no sé si tú... ¡Son tan grans els meus apuros!

—¿Qué voldrias? Parla sense compliments.

—Cent milions.

—Té.

Y al dir aixó, 'l diable posá demunt de la taula un gran feix de bitllets, feu una rialleta al ministre y desaparegué súbitament.

Deu días després d'aquesta escena, 'l ministre tornava a trobar-se al seu despaig y repetía las lamentacions que acabem de sentirli.

—No hi ha diners. La situació es insostenible. Si 'l diable no té la bondat d'ajudarme altra vegada...

El diable comparegué.

—¿Ja torném a serhi?

—Ja ho veus: a ministre endarrerit cap anyada li es bona.

—¿Pero y aquells cent milions?

—¡Ay, fill... es dir, ay, diable! En un tancar y obrir d'ulls van desapareixem de las mans.

—¿A qui vas donarlos?

—Al exèrcit y a la marina. ¿Que 't pensas que 'ls devía pocas pagas y serveys? No hi estich pas en pau encare.

—Y donchs?

—Si tu 't dignessis facilitar-me cent milions més!...

—Pero ¿ja surts de compromisos ab aquesta quantitat? ¿Pots marxar bé ab cent milions?

—Si sí; ab aixó, ja m'arreglo.

—Veyám, donchs.

Altre cop el diable deixá sobre la taula del ministre un far-do de bitllets, y s'fongué com una sombra.

Apenas havia transcorregut una senmana, tornaren los apuros de sempre.

El ministre s' desesperava buscant medis per anar fent tirar el carro, pero todas las fonts estavan aixutas.

Y altra vegada vingan gemechs, y exclamacions y frases patéticas.

—¡Ningú m'auxilia, ningú 's fa càrrech dels meus amohinos, ningú m'ajuda... ni 'l diable!

—T'equivocas—digué aquest plantánseli al davant:—aquí 'm tens disposat com de costum.

—¡Oh, gracias, gracias! Sort de tú.

—Sort de mi, es cert; perque lo qu'es tú, ben poca cosa hi fas.

—¿Jo? ¡Ay pobre de mi! ¿Qué vols que fassi?

—¿En qué 'ls gastas els diners? ¿No vas dir-me que 'ls darrers cent milions te bastavan?

—Era lo que jo 'm creya: pero vingué 'l clero, vingueren las classes passivas, vingueren los contractistas, provehidos y acreedores del Estat, y en una bufada van endúrsem'ho tot.

—¿Qué necessitarias ara?

—Cent milions, els últims que 't demano: ab aquest reforç, quedo tranquil per sempre.

—Aquí van.—

Entregá un paquet ab cent milions en bitllets y deixá al ministre sol.

A fins de mes 'l home 's trobá sense un quarto. Y ¿qué havia de fer? Tornar a invocar al diable.

—Altre cop?—digué aquest compareixent a la crida.

—No 'm queda més remey; estich escurat.

—Y alló que deyas, donchs?

—Tot lo que vulguis; pero no 'm desamparis: donam cent milions més.

—¿Per qué han de servir?

—Per las necessitats corrents: els nostres sous, las pagas dels grossos, etc., etc.

Y el diable, bondados com de costum, entregá immediatament els cent milions sollicitats.

Y aixís se va vivint.

Però tant va 'l ministre al diable, que al últim es possible que darrera del ministre hi vaji tota la nació.

Una advertencia. Aquest diable no es Satanás ni Llucifer.

Es un que li diuen Banch.

FANTÁSTICH.

vessant, ha de ser perillós y ocasionat á fracassos, que no siga 'l país mateix qui proveheixi á la seva propia salvació.

Lo dia del trist desembarc dels repatriats de Filipinas arribats á Barcelona á bordo del *Buenos Aires*, davant de aquella pro'essó de fantasmas y esqueletos se 'm va ocorre una idea.

La de obligar á n' en Sagasta á presenciar aquests horrendos espectacles. Perque una de dos: ó s' arrepeniria de la seva bra, anant á plorar á un recó, ahont may mes ningú 'l pogués veure, ó continuaria tan fresch y tranquil com sempre. En qual cas se li podria dir:—Els homes sense cor, no son dignes de governar l' Espanya.

Lo nostre colaborador P. A. Moreno ha publicat uns capritxosos avisos, negant aguinaldos, dedicant lo seu producte á la *Associació de la Creu Roja*.

CARTA DE FORA.—*Igalada*.—Un mata-sanos conegut per sas ideas carlistas va fer posar un retrato del rey de las húngaras en lo saló de un cassino de recreo de aquesta ciutat; pero va armarse tal escándol que no tingué mes remey que ferlo treure: d'altra manera ell y 'l retrato saltavan pel balcó. Y ara perque vegi lo que son aquests aprenents de cabecilla: la senmana passada varen esbravarse publicant un escrit en un semanari carcunda, d'hent que tenian ben anotats els que havian fet treure 'l retrato del adoba-cocis. Com volguent dir:—Tremoleu, que 'l dia que arribi la nostra, passarem comptes. ¡Ay quina por!

Fins á cert punt no té res de particular que la carlinada remugui odís y venjansas pel dia del seu triunfo, que será 'l dia del judici á las quatre de la tarde; lo mes raro y fins lo mes escandalós es qu' en plé govern liberal y per complacencias del caciquisme y tolerancias del governador de la provincia, dominin dintre del Ajuntament de aquesta sempre lliberal ciutat, no recatantse de dir que quan vingui 'l ocasió farán servir contra 'l govern las armas qu' ell mateix els dona. Aixó sí que no pot anar ni ab curriolas. De fixo que sense la protecció oficial que se 'ls dispensa no farien tantas bravatas, ni podrian prepararse per donarnos ja que no 'l espectacle vergonyós de un triunfo impossible. els disgustos inherents á qualsevol intentona descabellada de las que constitueixen el seu aburrible repertori.

L' ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA

Permetise'ns declarar qu' estém plenament satisfets del *Almanach* que avants de ahir varem donar á la llum pública. Disculpis aquest desahogo en gracia á lo moltíssim qu' hem tingut que bregar ab la censura, antes de la impressió dels plechs. Alguns treballs y dibuixos han quedat en terra; pero lo publicat creyem qu' es més que suficient per demostrar una vegada més els bons desitjos que 'ns animan, compartits ab tanta inteligencia per un gran número de amichs y colaboradors que 'ns han honrat ab los seus exquisits treballs.

Donan importancia al *Almanach de La Campana* las firmas que hi figuran, entre las quals citarém las dels següents escriptors: Conrat Roure, F. Ubach y Vinyeta, Apeles Mestres, Narcís Otter, Angel Guimerá, J. Riera y Bertrán, J. Nakens, E. Vidal Valenciano, J. Roca y Roca, C. Gumá, J. Baucells Prat, E. Martí Gíol, A. Rodríguez Codolá, J. Marsillach, Jeph de Jespus, S. Alsina y Clós, L' Avi Riera, Matías Bonafé, Japet de l' Orga, M. Badia, J. Barbany, Torquato Tasso, A. Llimoner, J. Rosselló, A. March, V. Tarrida, E. Vilaret, F. Comas, Dolors Mont, Fantástich, Ll. Millá, Pau Bunyegas, A. Deu, R. Massip, F. Llenas, E. Ametller, P. Gatell, N. Bas Sucas, A. Miró Quim, Lluís G. Salvador, Joan Vilaseca, Rosendo Pons, A. Doria, Mayet, S. Bonavía, Ramón Ramon, etcétera, etc

Comparteixen las páginas del *Almanach* ab los treballs en prosa y en vers de aquest aixam d' escriptors, un gran número de intencionats dibuixos deguts als artistes: M. Moliné, J. Lluís Pellicer, Apeles Mestres, Mariano Foix, Ramón Miró, J. Pellicer Montseny, J. Bianco Coris, Ll. Labarta, J. Cuchy, F. Gómez Soler, S. Junyent, M. Navarrete, N. Vázquez, G. andario y altres.

Enquadernat ab unas hermosas cubiertas tiradas al cromo, l' *Almanach* forma un álbun literari y artistic, que val en tots conceptes infinitament mes que lo que costa: 'ls dos rallets de sempre.

Desde la seva aparició 'l públich se 'l arrebatava de las mans. Prompte haurém de treure un rétol semblant al que usan las Administracions de Loterías: «*Ya no hay billetes.*» Nosaltres haurém de dir: «*S' han acabat els Almanachs.*»

Y no 's creguin: aixis com els compradors de bitllets van en busca de una sort que per la immensa majoria d' ells ha de ser del tot quimérica, els compradors del nostre *Almanach*, tenen assegurat el passar una estona distreta y divertida, lo qual sí bé 's mira bé val alguna cosa mes que una rifeta.

LOS DIPUTATS PROVINCIALES

VOLEN COBRAR

¡Gloria als nobles esperpentos del nostre cos provincial! Aixó es tenir gracia y sal, y tot lo demás son quientos.

¿Fer renuncia de las dietas que las lleys els adjudican y que cada any significan un grapat de mils pessetas, per la ignocenta humorada de mostrá en negre y en blanch que 'ns administran de franch? ¡No fora mala burrada!

Quan un va á probar ventura,

y lluyta com un gegant y logra treure triunfant la seva candidatura, ¿ha armat tot' aquella gresca per la provincia adorada? No senyors: també l' ha armada per veure si *algo se pesca*.

Y després que un ha vensut furgant ab zel incansable, ¿no es de debó lamentable que vingui un Vilaregut á ferli perdre la sórt y á enredá ab pretext sofistic lo seu plan intim-rentístich?... ¡Aixó may! ¡Primer la mort!

La lley, senyors, es la lley: sas disposicions angustas han d' acatarlas com justas desde 'l *zapatero al rey*, y si la lley marca dietas al diputat provincial, ¿per qué, pel gust de fer mal, surt ara aquest tasta olletas, y gesticula y perora y llenca un brillant exordi, proposant deixar sense ordi la regional menjadora?

Per fortuna 'ls diputats vehins de la sabia Audiencia tenen suficient conciencia y son prou espavilats, y á la tonta invitació que un company els dirigia han respost ab energia y casi unánims:—«¡Nó y nó! Venim aquí á administrar, y en la mundanal batalla 'el que s' esforça y treballa com es just ha de cobrar. Perque després á un l' humilliu no deixantlo tocá estrena, francament no val la pena de lograr que l' encasillin.»

¡Molt ben dit! Aixó es vritat y no admet contradicció.

Vaji vosté á la sessió si es qu' está desenfeynat; passi allá tardes enteras armant *líos* y embolichs, y dant als pobles amichs ponts, camins y carreteras; fassi bacaynas ó matis votant, formulant mocions y regalant subvencions, y tot aixó ¿perqué? ¿gratis? ¡De cap modo! Els temps van mals. la situació 's posa crítica, y una cosa es la política y altra cosa son els rals. Per xó aplaudim y alabém als valentíssims patriotas que han dat tan hermosas notas, y en alta veu els dihem:—Respectables fusionistas, pantorrillistas de fama, republicans de camama, desinteressats carlistas, dignes sou de viure junts pues ben á la vista está qu' en tractantse de cobrá no hi ha partits: ¡tots sou uns!

C. GUMÁ.

AL DILUVI

Hem de advertir al net de *La Salvadora* que quan se proposi discutir sobre lo que vulgui que 's refereixi á las nostras ideas políticas y á la nostra conducta periodística 'ns trobará sempre disposats á donarli gust. Pero en aquest cas haurá de prescindir de parlar per boca de ganso com ho vé fent de un quant temps ensá donant acullida en las sévas páginas á cartas més ó menos apócrifas suscritas ab noms que ningú 'ls coneix y qu' es molt duptós que correspongan á cap persona real que gastí cédula y tinga domicili.

Aquest sistema especial de atacar es molt ruhi; y lo menos que indica aqueixa farsa, es que 's té molta por de presentar la cara.

Motius deu tenir el *Diluvi* per no afrontar una polémica á camp obert y sense careta, quan sempre que de nosaltres s' ocupa ho fá en la forma indicada: es á dir publicant cartas que no poden tenir cap autoritat, desde 'l moment que las firmas que las suscriuen no 's cotisan en lo camp de la política ni de la literatura y pertanyen á l' ordre de aquellas que 'n Carlos Altadill ne deya noms de cementiri.

José Camarasa... José Pujal: noms dels que 's llegeixen en las lápidas dels ninxos... noms, en suma, que no diuen res.

Per lo mateix, si 'l *Diluvi* no troba altras armas ofensivas per atacarnos, ni defensivas per acorassar la seva prou coneguda historia, que aquest ardit groller y xavacá, pot esperar sentat á que li diguém l' opinió que 'ns mereix la República federal suissa ó la República francesa; ó á que contestém á una sola de las demés impertinencias contingudas en la present carta del Sr. Pujal ó Puja-aquí-dalt.

Si no fem cas dels gossos que trobem al carrer, menos ne podém fer encare dels que lladran desde darrera de las portas.

J.

NOTA D' ACTUALITAT

Un cistellet d' ous entrava cert pagés á Barcelona,

per vendre, quan se 'n adona que un burot el registra.

—Mestre, ¿que hi portéu aquí? —Ous passats....

—Ja heu parlat prou; el cistell d' aquí no 's mou. —¿Perqué?

—Res, veniu ab mí, —¿Y no més per xó 'm detura? —Poden dur mals resultats; ¿no havéu dit que son passats? —Sí; passats.... per la censura.

J. STARAMSA.

UNA REMINISCENCIA

Al obrirse las Cámaras yankees, un capellá com es costum en aquella terra, las va benehir, implorant en favor d' ellas la protecció divina.

Y á continuació va dir: «Implorém, Senyor, tas benediccions pera la reyna regent d' Espanya, per son jove fill y per la nació espanyola. Dignat, Senyor, protegir y socorre al *desdixat* poble espanyol.»

Aquest acte de farisaisme; aquesta burla disfressada grotescament ab lo manto de una pietat religiosa, qu' en boca dels que 'ns han expoliat, no té cara ni ulls, me recorda un fet consignat en la *Historia de las Esquadras de Catalunya*, escrita pel Sr. Ortega y Espinós.

A últims del sigle passat ó principis del present hi havia en la part alta del camp de Tarragona un facinerós anomenat La Pera, qu' era 'l terror de la comarca. Robava lo que podia y assessinava per gust.

Y no obstant era un home molt devot, que portava sempre escapulari penjat al coll y rosaris á la butxaca.

Quan havia fet alguna mort, entrava á Valls, negra nit, y dirigintse á l' iglesia, colocava uns ciris encesos sobre 'l marxa-peu de la porta, s' ajennollava y pregava devotament per las sevas victimas.

Si La Pera fos viu y residís als Estats Units, estich segur que 'l nombrarian president de la Cámara per dret propi.

P. DEL O.

va.... no de quiento, sino de veritat.

Un jove barceloní va anar á una població levítica de montanya, que lo mateix podria ser Vich que Olot á posar una tenda de comestibles.

Un amich seu que coneixia 'l terrenno, per portar allí molt temps de residencia li va fer la següent advertencia que no careix de intenció filosófica:

—Mira noy,—va dirli—una vegada estigas establert, roba tot lo que puguis, que per robar ningú 't diráres; pero aixó sí, ves á missa, sobre tot no hi faltis ni una festa, que si no t' hi veyan haurías de plegar y anar-te'n de la població.

Rigurosament històrich.

La viuda de 'n Cánovas s' havia proposat fer un espléndit regalo á la Verge del Pilar de Zaragoza, pero 'l cabildo 's va negar á acceptarlo.

Vostés dirán:—¿Y ara? ¿Qu' estava boig el cabildo?

No senyors. Aquí no hi ha sino que la donadora al dependres de las joyas, las cedía exclusivament á la Verge, ab la condició de que li havian de ser tornadas ó á n' ella ó á n' els seus successors, el dia que 's destinessin á algún us diferent del culto.

¿Comprenen ara perque 'l cabildo no las volgué acceptar?

—¿Es á dir, que de aquestas joyas—pensaria—no 'n podrém disposar el dia que convingui? ¿Ni per comprar armas y municions en defensa de la bona causa?

Bah, bah, bah, Donya Quimeta: busquis Mare de Deu, que la del Pilar qu' es ben nostra, no hi está ave-sada á que se li dictin condicions. ¡Qué s' ha figurat aqueixa senyora!

Un simil:

¿Saben en que se sembla en Sagasta ab un matalás? ¿En qué té molta llana?—No, senyors: ¡y qué ha de tenir llana! Si diguessin tupé.

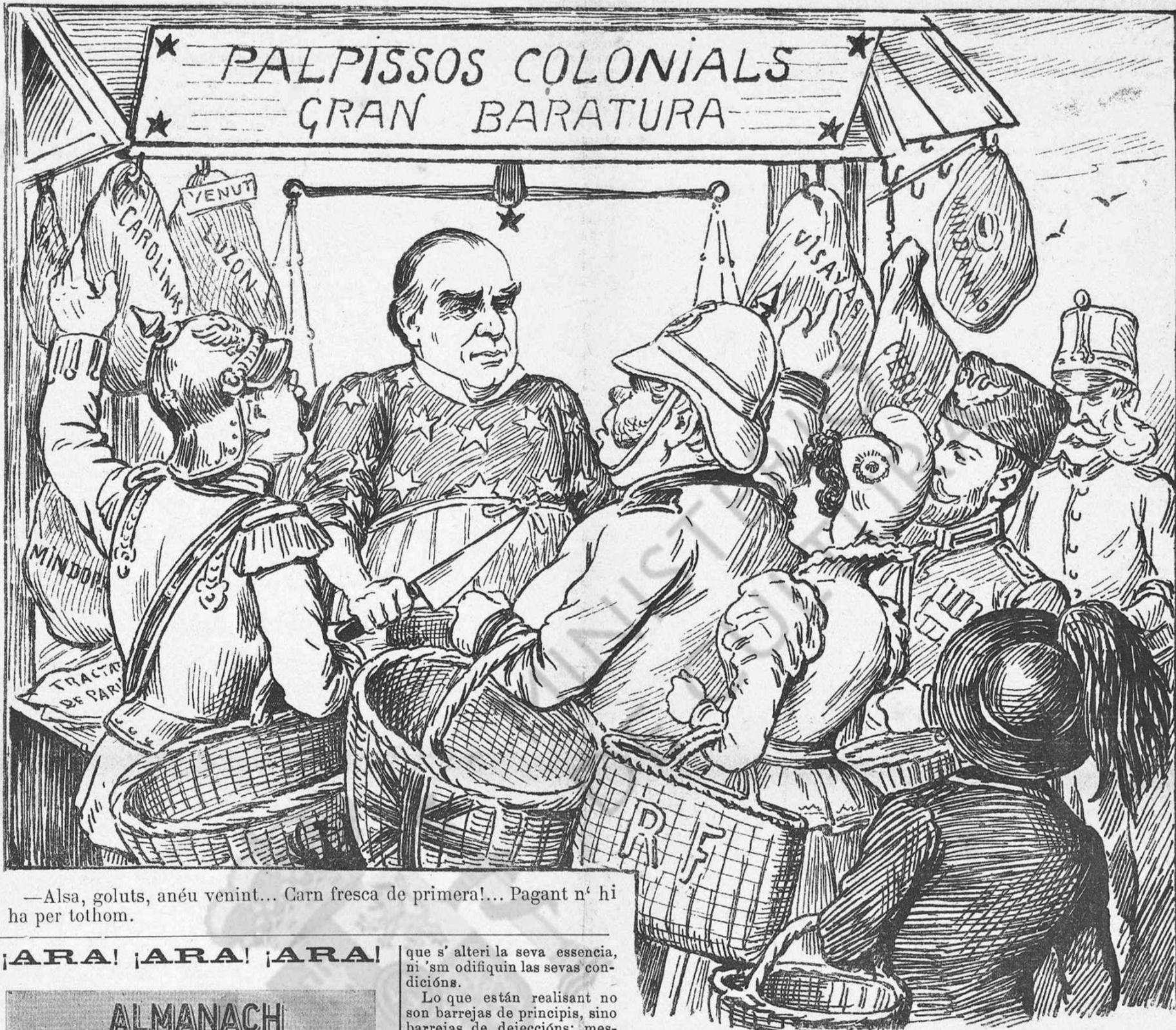
¿Donchs en qu' es molt peresós y está sempre tirat sobre del lli?—Tampoch. No es aquesta la principal semblansa.

Vaja, no rumihin mes: en Sagasta y un matalás se semblan en que quan mes patacadas els hi donan, mes s' estufan.

Política mes bruta que la dels partits conservadors y fusionistas espanyols es impossible imaginaria.

Quan un veu que 'ls de l' un bando se 'n van al altre bando ab la major frescura: que 'ls que estavan units se separan y 'ls que vivian separats s' uneixen, importantse'ls lo mateix dirse lliberals que conservadors, precisa confessar que poden ben bé fer tot aixó sense

CARNICERÍA MODELO

—Alsa, goluts, aneu venint... Carn fresca de primera!... Pagant n' hi ha per tothom.

¡ARA! ¡ARA! ¡ARA!

Ha sortit l' almanach popular, més barato d' Espanya.—Los autors més coneguts en las llettras. Las firmas més celebradas en las arts.—Prop de 200 páginas. Un elegant tomet plé de caricaturas, enquadernat ab una intencionada cuberta en colors.

¡2 ralets per tot arreu! ¡2 ralets!

que s' alteri la seva essencia, ni 'sm odifiquin las sevas condiciones.

Lo que están realisant no son barrejas de principis, sino barrejas de dejeccions: mesclas pestilents de materia fecal...

¡Ah, quina desinfecció mes enérgica 's necessita pera fer respirable l' ambient polítich de la patria!

Copio de un colega local el següent telegrama: «El rey está ara aprenent l' exercici militar. Ab varios noys de familias distingidas se formará un batalló aristocrátich infantil, que será dirigit pel professor del Rey.»

Senyor censor: no llegeixi mes, que va la noticia sense comentaris.

No se si será cert; pero se m' assegura que un ministre molt fart, va rebre la noticia de la firma del tractat de pau, mentres se trobava sentat á taula y fent honor á un principi suculent.

Y ab la boca plena y sense deixar de masticar, es fama que va dir:

—«Sálvense los principios y piérdanse las colonias.»

Un epissodi de l' estancia de 'n Montero Rios á París. Convidat per l' ex-reyna Isabel, ab los séus companys de comissió, va moure 'l bras, en lo moment en que un criat li acostava una plata perque 's servís, y va ferho tant bé, que tota la salsa va caure sobre 'l vestit de la infanta Eularia.

Tant mateix hi ha personas ben desgraciadas: personas que no saben moure 'l bras sense tacar una cosa ó altra: quan no vestits de princesas, banderas de la nació.

Pobre Silvela. «Por la boca muere el pez.»

Va anarse'n de la llengua y avuy se troba ab que ningú 'n fa cas.

¡Quina soletat mes espantosa!

¿Y es aquest home 'l temible esgrimidor de la daga florentina? ... ¡La daga! Ell pot dir que inadvertidament va agafarla per la fulla y va tallarse. Ple de rabia va rebótre-la per terra y va desmanegárseli. Avuy es un instrument inservible.

Y ara com ara á n' en Silvela ja no li queda mes que la vaina.

Llegeixo ab assombro que 'l Duch de Almodovar, desde qu' es ministre d' Estat ha fet caballers á 4,500 personas.

Ara sí que podém dir qu' en cap país abundan tant els caballers com á n' aquell en que s' hi contan més canallas.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

- 1.ª ANAGRAMA.—Sentit—Sintet.
- 2.ª GEROGLIFICH.—Lo món está corromput.

Han endevinat las dos solucions los ciutadans P. Seré, J. Miró Tossal, Un de las Batuecas, J. M. P., Un que no té hora, Pau Quim y Un Encostipat; n' han endevinadas 1 no més Campaner del poble, Antón Butzina y Un Tarrasench.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.